

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Asan/8/2017
Identifikačné číslo spisu: 7016200415
Dátum vydania rozhodnutia: 01.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016200415.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD., a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: VOGUE ICON, s.r.o., so sídlom Ladožská 7, Košice, IČO: 47 501 308, právne zastúpený JUDr. Ladislav Mikloš, advokát, so sídlom Vodná 6, Košice, proti žalovanému: Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave, Prievozská 32, Bratislava, v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0750/99/2015 zo dňa 17.02.2016, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/46/2016-62 zo dňa 13. októbra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/46/2016-62 zo dňa 13. októbra 2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie krajského súdu

1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 6S/46/2016-62 zo dňa 13. októbra 2016 podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. g) zák. č. 162/2015 Správneho súdneho poriadku (ďalej len S.s.p.) zrušil žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného č. SK/0750/99/2015, zo dňa 17.2.2016 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Slovenskej obchodnej inšpekcie, Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach, č. P/0191/08/15 zo dňa 17.08.2015 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania.

2. Žalobou napadnutým rozhodnutím žalovaný odvolanie účastníka konania zamietol a prvostupňové rozhodnutie, Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj č.

P/0191/08/15 zo dňa 17.08.2015, ktorým tento uložil žalobcovi peňažnú pokutu vo výške 650,- eur pre porušenie povinností vyplývajúcich z ust. § 13, § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“ alebo „zák. č. 250/2007 Z. z.“), potvrdil bez toho, aby vo veci nariadil ústne pojednávanie.

3. Krajský súd postupom podľa ust. § 194 a nasl. S.s.p. preskúmal rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu, postupom podľa ustanovení § 107 ods. 2 S.s.p. v konaní o správnej žalobe vo veciach správneho trestania a po oboznámení sa s obsahom administratívnych spisov prvostupňového a druhostupňového správneho orgánu dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná.

4. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu bolo zrejmé, že ten sa pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného zameral na výslovnú námietku žalobcu o nenariadení ústneho pojednávania napriek tomu, že sa ho výslovne v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu domáhal.

5. Krajský súd vychádzajúc z ust. § 195 písm. c) S.s.p. poukazom na ust. § 2 ods. 7 Trestného poriadku, kde je upravená zásada zákonnosti trestného procesu, ktorá vyjadruje požiadavku spravodlivého prejednávania veci za prítomnosti obvineného konštatoval, že aby sa obvinený mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, správne orgány sú povinné túto dodržať. Poukázal na to, že rovnaká zásada je upravená aj v ust. § 74 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Upustiť od prítomnosti obvineného na pojednávaní možno, iba ak by sa účastník správneho konania vzdal prítomnosti účasti na pojednávaní a vzdal sa práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Žalobca nenariadenie ústneho prejednávania výslovne namietal. Krajský súd mal za to, že v danom prípade sa zo strany správnych orgánov jednalo o nesprávny procesný postup, ktorým bolo znemožnené uskutočniť žalobcovi patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. Vzhľadom na uvedené súd zrušil rozhodnutie prvostupňového aj druhostupňového správneho orgánu podľa ust. § 191 ods. 1 písm. g) S.s.p., pretože v správnom konaní došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

II.

Kasačná sťažnosť žalovaného

7. Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalovaný, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie zo strany krajského súdu a odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

8. Žalovaný mal za to, že krajský súd nesprávne právne posúdil prejednávajúcu vec, keď v danom prípade aplikoval ust. § 2 ods. 7 zák. č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, ktorý nesprávne vyložil, v dôsledku čoho dospel k nesprávne právne záveru v prejednávanej a rozhodovanej veci.

9. Nestotožnil sa stvrdením, že žalobcovi bolo upreté jeho právo na spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote nezávislým a nestranným orgánom, v tomto prípade Inšpektorátom SOI so sídlom v Košiciach pre Košický kraj a následne odvolacím správnym orgánom - žalovaným. Konštatoval, že žalobca mal viacero možností vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Hlavným podkladom pre vydanie rozhodnutia bol inšpekčný záznam z kontroly vykonanej dňa 06.05.2015, v rámci ktorej boli zistené porušenia povinností podľa ust. § 13 a ust. § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. K tomu žalovaný poukázal na to, že žalobca mal možnosť vyjadriť sa k inšpekčnému záznamu z kontroly, k oznámeniu o začatí správneho konania a aj podať odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu; o všetkých týchto možnostiach bol riadne poučený. Žalobca svoje právo využil a vyjadril sa k oznámeniu o začatí správneho konania listom zo dňa 20.07.2015 (Vyjadrenie k Oznámeniu o začatí správneho konania č. k.: P/0191/08115 zo dňa 08.07.2015 - námietky, návrhy) a tiež podal odvolanie voči

prvostupňovému rozhodnutiu listom zo dňa 14.09.2015 (Odvolanie proti rozhodnutiu číslo: P/0191108115 zo dňa 17.08.2015). Takisto mala osoba prítomná pri kontrole - recepčný p. C. A. možnosť podať vyjadrenie priamo do inšpekčného záznamu. Ku všetkým vyjadreniam, návrhom a námietkam žalobcu sa žalovaný, ako aj správny orgán na prvom stupni vyjadrili a vysporiadali sa s nimi s odôvodnením. Z uvedeného je tak zrejmé, že v žiadnom prípade nedošlo k porušeniu ust. § 2 ods. 7 Trestného poriadku v danej právnej veci.

10. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na neopodstatnenosť aplikácie predmetného ustanovenia Trestného poriadku, nakoľko obsahovo podobné ustanovenia pozná aj procesný predpis upravujúci správne konanie zák. č. 71/1967 Zb. napr. § 3 ods. 2,4.

11. Podľa názoru žalovaného nebol žiadny právny dôvod na použitie analógie s trestným právom (ust. § 2 ods. 7 Trestného poriadku), pokiaľ je predmetná zásada priamo upravená aj v základných pravidlách správneho konania, t. j. v správnom poriadku. Analógia legis by sa mala aplikovať výlučne v tých prípadoch, v ktorých zákon určitú problematiku neupravuje, teda v prípade tzv. ...právneho vákuu. K tomu žalovaný poukázal na názor Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, ktorý v rozsudku sp. zn. 1As 27/2008-67 vyslovil. že: "použitie analógie v správnom trestaní je prípustné. a to v obmedzenom rozsahu, iba tam, kde to, čo má byť aplikované, určitú otázku nerieši vôbec a ak nevedie takýto výklad k ujme na ochrane hodnôt, na ktorých vytváraní a ochrane je verejný záujem." Obdobne sa vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, keď vo svojom rozsudku uviedol: "...orgány inšpekcie v administratívnom konaní o zisťovaní a sankcionovaní správneho deliktu postupujú analógia legis podľa trestnoprávnej úpravy, to neznamená, že trestnoprávnu úpravu aplikujú doslovne, pretože pre ich postup a rozhodovanie je základným, hmotnoprávnym predpisom zákon o ochrane spotrebiteľa a procesný správny poriadok" (rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo/33/2014 zo dňa 29.04.2015). V prejednávanej veci je však zrejmé, že ustanoveniu § 2 ods. 7 Trestného poriadku, na ktorý odkazuje krajský súd, zodpovedá § 3 ods. 2 a 4 Správneho poriadku, prípadne iné zásady správneho konania, ktoré sa majú primárne aplikovať na procesné vzťahy účastníkov správneho konania a tiež na práva a povinnosti orgánu aplikujúceho právo, ktorým je aj žalovaný správny orgán. Inštitút ústneho pojednávania je navyše komplexne upravený v § 21 ods. 1 až 3 Správneho poriadku.

12. Uzavrel, že krajský súd tak postupoval v rozpore so zákonom, keď si predmetné ustanovenie (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku) vyložil takým spôsobom, že správny orgán v rámci administratívneho trestania je v každom prípade povinný nariadiť ústne pojednávanie. K tomuto názoru si pritom dopomohol, podľa mienky žalovaného úplne nelogicky a neodôvodnene, odkazom na ust. § 74 ods. 1 zákona č. 372/1990 zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. V danom prípade žalovaný poukázal na skutočnosť, že predmetom konania, tak pred správnym orgánom, ako aj krajským súdom bolo uloženie pokuty účastníkovi konania - žalobcovi pre porušenie povinnosti ustanovenej v inom správnom delikte podľa ust. § 13 a ust. § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, nie pre porušenie povinnosti ustanovenej v priestupku. V tejto súvislosti upriamil žalovaný pozornosť na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý k tomuto uviedol, že: "...Po preskúmaní odvolacích dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že krajský súd predmetnú vec čiastočne nesprávne právne posúdil keď mal za to, že žalovaný a správny orgán prvého stupňa vážnym spôsobom zasiahli do práv žalobcu, keď nepostupovali v zmysle zákona o priestupkoch a nenariadili vo veci ústne pojednávanie. Je zrejmé, že správne orgány postupovali pri postihovaní žalobcu podľa § 24 a nie podľa § 23 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý upravuje priestupky. Nebolo preto ich povinnosťou postupovať podľa zákona o priestupkoch, ale tak, ako im to ukladal § 27. podľa Správneho poriadku, podľa ktorého aj postupovali. Aj keď zákon o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v rozhodnom čase explicitne nevyučoval postup podľa § 21 Správneho poriadku. § 21 Správneho poriadku neukladal správnym orgánom povinnosť nariadiť v každom prípade ústne pojednávanie. Preto žalovaný ani správny orgán prvého stupňa nepochybili, keď v správnom konaní nenariadili ústne pojednávanie. Zámer nenariadovať v konaniach podľa zákona o ochrane spotrebiteľa ústne pojednávanie, napokon zákonodarca explicitne vyjadril v zákone č. 397/2008 Z. z. s účinnosťou od 1. novembra 2008, ktorým bol novelizovaný zákon o ochrane spotrebiteľa." (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Sžo/53/2013 zo dňa 16.4.2014)

13. V nadväznosti na vyššie uvedené sa nemožno stotožniť s právnym názorom krajského súdu o nevyhnutnosti nariadenia ústneho pojednávania, ktoré by malo vyplývať z ustanovenia § 2 ods. 7 Trestného poriadku s poukazom na ust. § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch s následným tvrdením, že upustiť od prítomnosti obvineného na pojednávaní možno iba ak by sa účastník správneho konania vzdal prítomnosti účasti na pojednávaní a vzdal sa práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom (bod č. 13 rozsudku krajského súdu).

14. Na základe uvedených skutočností mal žalovaný za to, že krajský súd vydal rozhodnutie na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď na prejednávanej vec nesprávne aplikoval ustanovenie § 195 písm. c) S.s.p., § 2 ods. 7 Trestného poriadku a § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch, z ktorých nesprávne vyvodil porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces v dôsledku nenariadenia ústneho pojednávania zo strany žalovaného (body 8., 9., 11. až 15. napadnutého rozsudku).

15. Žalovaný ďalej uviedol, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6S/46/2016 zo dňa 13. októbra 2016 došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. V predmetnom rozsudku totiž krajský súd ustálil, že použitie analógie legis s trestným právom je v tzv. administratívnom (správnom) trestaní, čo do nariadenia ústneho pojednávania obligatórne, a to hlavne v prípade, ak účastník konania namieta nenariadenie ústneho pojednávania (body 11., 13. až 15. napadnutého rozsudku).

16. Žalovaný na podporu svojho právneho názoru poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo/33/2014 zo dňa 29.04.2015, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžo/102/2015 zo dňa 07.09.2016, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sž/19/2011, 6Sž/23/2011, 6Sž/27/2011 zo dňa 14.12.2011) Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že: "v správnom konaní správny orgán konajúci podľa ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa postupoval podľa ustanovení Správneho poriadku, pričom len v prípade nedostatku špeciálnej úpravy bolo potrebné pri posudzovaní správneho deliktu a rozhodovaní o ňom ako aj pri ukladaní sankcie postupovať "analogiae legis" podľa ustanovení obsahujúcich trestnoprávnu úpravu (Trestného zákona a Trestného poriadku)." Rovnaký záver vyplýva zo všetkých vyššie uvedených rozsudkov Najvyššieho súdu SR, a teda, že možnosť analógie legis prichádza do úvahy len v takých prípadoch, kde absentuje špeciálna právna úprava. Žalovaný však má za to, že Správny poriadok pozná inštitút ústneho pojednania veci, a teda na úpravu vedenia správneho konania sa vzťahujú ustanovenia Správneho poriadku, ktoré upravujú ústne pojednanie vecí v § 21 a nasl. Správneho poriadku, pričom len v prípadoch nedostatku špeciálnej právnej úpravy sa vyžaduje použitie analogiae legis s úpravou trestnoprávnou. Z iného uhla pohľadu nazrel na problematiku nenariadenia ústneho pojednávania Najvyšší súd SR, keď uviedol, že: "Pokiaľ ide o otázku nevykonania dôkazu a vyjadrenia sa k podkladom rozhodnutia zastáva odvolací súd názor, že vypočutie zamestnanca žalobcu by nemalo na objasnenie iného správneho deliktu žalobcom vplyv. Výsluch svedka by len zbytočne predĺžil konanie a nemal by žiaden vplyv na zistené skutočnosti. Správny orgán bol jednak povinný a aj oprávnený v každej fáze správneho konania zvažovať, ktoré dôkazy je potrebné vykonať; či je potrebné doterajší stav dokazovania doplniť a súčasne je povinný posudzovať dôvodnosť návrhov na doplnenie dokazovania. Taktiež platí i zásada voľného hodnotenia dôkazov, z čoho vyplýva, že správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia. Hodnotenie a aj vykonávanie dôkazov patrí do právomoci správneho orgánu. Na druhej strane sa však správny orgán musí zaoberať dôvodmi, pre ktoré nevykonal dôkazné prostriedky navrhované účastníkom konania." (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 8Sžo/52/2014 zo dňa 22.10.2015). Žalovaný bol toho názoru, že v konaní na prvom stupni, ako aj v odvolacom konaní došlo k dostatočnému a dôkladnému vysporiadaniu sa s dôvodmi, prečo nebolo nariadené ústne pojednanie, na ktorom nebol uskutočnený výsluch svedka.

17. Ďalej dal žalovaný do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžp/10/2011 zo dňa 16.11.2011, v ktorom tento poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Varela Assalino proti Portugalsku z 25. apríla 2002, č. sťažnosti 64336/01, podľa ktorého EŠLP nemôže dospieť k záveru ani za predpokladu súdneho orgánu oprávneného konať vo všetkých skutkových a právnych otázkach, že článok 6 Dohovoru zahŕňa vždy právo na verejné pojednanie bez ohľadu na

povahu otázky, ktorá má byť vyriešená (rozsudok Jan-Ake Andresson proti Švédsku z 29. októbra 1991, séria A č.212-B, s. 45, § 27 a rozsudok Allan Jacobsson proti Švédsku (č.2) z 19. Februára 1998, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I, s. 168, § 46). V konaní je potrebné zistiť, či povaha problému, ktorá sa má vyriešiť, vyžaduje uskutočnenie ústnej časti pojednávania. V konaní v ktorom sa majú riešiť iba právne otázky, postačuje preskúmanie na základe spisovej dokumentácie a pre spor z nich vyplývajúci sa javia byť výhodnejšie skôr písomné vyjadrenia, ako ústne prednesy. Z uvedeného je zrejmé, že ani ESLP nie je vo svojej rozhodovacej praxi natoľko striktný k otázke nariadenia ústneho pojednávania, ako sa snaží naznačiť krajský súd.

18. Záverom žalovaný poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR II.ÚS 134/2014-19 s ktorým je v súlade ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu, v zmysle ktorého „podľa názoru ústavného súdu v danom prípade neuskutočnenie ústneho pojednávania v konaní pred radou (správnym orgánom) nespôsobuje ujmu požiadavkám podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočívajúcom v zachovaní princípu ústnosti, verejnosti a prítomnosti na prerokovaní veci. Správny orgán, akým bola v tomto konkrétnom prípade rada ako orgán výkonnej moci štátu, totiž nespĺňal a nespĺňa atribúty nestranného a nezávislého súdu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Verejné prerokovanie trestného obvinenia resp. uskutočnenie ústneho pojednania pred takýmto orgánom, preto nemôže naplniť čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý zaručuje takéto prerokovanie pred nestranným a nezávislým súdom (argumentum a simili PL. ÚS 12/97)“. Žalovaný mal za to, že uvedený nález Ústavného súdu SR je v tejto veci prelomový a zásadný. V podobnom duchu sa vyvíjala aj judikatúra krajských súdov (rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2S/128/2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 24S/253/2013 a pod.)

19. S dôrazom na vyššie uvedené skutočnosti mal žalovaný za to, že krajský súd sa svojim rozsudkom odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

20. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie žalobcu ku kasačnej sťažnosti žalovaného

21. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k podanej kasačnej sťažnosti žalovaným považoval výklad ustanovenia § 21 Správneho poriadku za podstatný, pričom vychádzajúc z jeho znenia za povahu veci chápal, že ak kontrolovaný subjekt (resp. obvinený zo správneho deliktu) namieta zákonnosť postupu správneho orgánu pri vykonávaní kontrole, namieta postup inšpektorov pri spisovaní inšpekčného záznamu, namieta samotný inšpekčný záznam, tak v takom prípade by mal správny orgán nariadiť ústne pojednávanie za účelom odstránenia rozporov medzi tvrdeniami správneho orgánu a kontrolovaného subjektu. Tým by sa podľa názoru žalobcu prispelo k objektívnemu zisteniu materiálnej pravdy. Taktiež poukázal na to, že obvinenie zo spáchania správneho deliktu je potrebné chápať ako konanie s charakterom trestného konania, pričom obvinenému patria všetky zákonné a ústavne práva. Odňatím práva na ústne pojednanie popierame základné princípy demokratického a právneho štátu, ktoré sú v našej ústave zakotvené. Takýto postoj vychádza aj zo štrasburskej judikatúry, keď bolo ustálené, že aj správne konanie v oblasti správneho trestania má charakter trestného konania, pričom obvinenému patria všetky práva z toho vyplývajúce, ktoré zaručujú právo na spravodlivý proces.

22. Poukázal na to, že v predmetnej veci namietal nezákonný postup a z neho vyplývajúce nezákonné rozhodnutia a jedinou obranu, ktorú mal kontrolovaný subjekt je nariadenie súdneho pojednávania za účelom odstránenia rozporov, či už pri postupe vykonávaní kontroly alebo pri rozhodovaní. V žalobe žalobca namietal nielen nenariadenie ústneho pojednávania, ale aj skutočnosti, že administratívne spisy žalovaného nie sú žurnalizované, že výroková časť rozhodnutia neobsahuje rozhodné skutočnosti, že odôvodnenia rozhodnutí sú vo väčšine nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, že pri výsluchu svedka bez prítomnosti žalobcu nebol prítomný ani tlmočník, pričom pokiaľ súdu stačil jediný dôvod a to, že trpí vadou, ktorou bolo nenariadenie ústneho pojednávania, postup súdu nenamietal a s jeho rozhodnutím sa stotožnil.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

23. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z .z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g) v spojení s § 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 453 ods. 2 S.s.p.), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 S.s.p.) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného je dôvodná.

25. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S/46/2016-62 zo dňa 13. októbra 2016, ktorým krajský súd žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného poukazom na ust. § 191 ods. 1 písm. g) S.s.p. v spojení s prvostupňovým rozhodnutím zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

26. Predmetom preskumavacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie, Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie č. SK/0750/99/2015 zo dňa 17.2.2016, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj č. P/0191/08/15 zo dňa 17.08.2015, ktorým tento uložil žalobcovi peňažnú pokutu vo výške 650,- eur pre porušenie povinností vyplývajúcich z ust. § 13, § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z.

27. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 S.s.p.).

28. Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 S.s.p.).

29. Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 S.s.p.).

30. Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 S.s.p.).

31. Správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie. Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie vo veciach správneho trestania ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe (§ 194 ods. 1, 2 S.s.p.).

32. Správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o základné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku, ktoré je potrebné použiť na správne trestanie (§ 195 písm. c) S.s.p.)

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

33. Kasačný súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalobca bol rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu sankcionovaný podľa ust. § 24 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z. z. za porušenie ust. § 13, § 16 ods. 1 zákona peňažnou pokutou vo výške 650 eur.

34. K zrušeniu žalobou napadnutých rozhodnutí došlo zo strany krajského súdu na základe ust. § 195 písm. c) S.s.p., z dôvodu porušenia práva žalobcu na spravodlivý proces v dôsledku nenariadenia ústneho pojednávania zo strany žalovaného a tým porušeniu ust. § 2 ods. 7 Trestného poriadku a § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch. Z uvedeným právny posúdením sa kasačný súd nestotožňuje.

35. V predmetnej veci sa bezpochyby jedná o administratívne trestanie, nakoľko žalobca bol postihnutý za iný správny delikt a bola mu uložená sankcia. Kasačný súd poukazuje na to, že vo svojej rozhodovacej činnosti ustálil, že trestnoprávne princípy sa analogicky aplikujú i v správnom trestaní, a že trestanie za správne delikty (priestupky, správne delikty právnických osôb a správne delikty fyzických osôb - podnikateľov) podlieha obdobnému režimu ako trestný postih za trestné činy (bližšie pozri napr. sp. zn. 3Sžn 68/2004, 3Sž 85/2007, 8Sžo 28/2007, 8Sžo 147/2008). Takýto záver vyplýva aj zo znenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách (publikovaný pod č. 209/1992 Zb.), keď Dohovor v článku 6 ods. 1 veta prvá uvádza „akékoľvek trestné obvinenie“, z ktorej právnej úpravy podľa názoru súdu vyplýva nevyhnutnosť poskytnúť záruky a práva, ktoré sú zakotvené v trestnom zákone a trestnom poriadku nielen obvinenému z trestného činu, ale aj subjektu, voči ktorému je vyvodzovaná administratívna zodpovednosť. Napokon aj Odporúčanie výboru ministrov č. R(91) pre členské štáty o správnych sankciách, ktoré bolo schválené Výborom ministrov 13.02.1991 na 452. zasadnutí zástupcov ministrov odporúča vládam členských štátov, aby sa vo svojom práve aj praxi riadili zásadami, ktoré vyplývajú z tohto odporúčania. Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti tohto odporúčania, je v ňom uvedené, že sa vzťahuje na správne akty, ktorými sa ukladá postih za správanie, ktoré je v rozpore s uplatniteľnými pravidlami, či už ide o pokuty alebo iné opatrenia trestnej povahy bez ohľadu na to, či majú peňažnú alebo inú povahu. Tieto druhy postihu sa považujú za správne sankcie.

36. V správnom konaní správny orgán konajúci podľa ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa postupuje podľa ustanovení správneho poriadku, a preto je povinnosťou správnych orgánov oboch stupňov v konaní zistiť skutočný stav a pri tom postupovať v súčinnosti s účastníkom tohto konania. Pri posudzovaní správneho deliktu a rozhodovaní o ňom ako aj pri ukladaní sankcie je nutné pre nedostatok špeciálnej úpravy postupovať „analogiae legis“ podľa ustanovení obsahujúci trestnoprávnu úpravu (Trestný zákonník, Trestný poriadok). Pokiaľ aj orgány inšpekcie v administratívnom konaní o zisťovaní a sankcionovaní správneho deliktu postupujú analogia legis podľa trestnoprávnej úpravy, to neznamená, že trestnoprávnu úpravu aplikujú doslovne, pretože pre ich postup a rozhodovanie je základným hmotnoprávnym predpisom zákon o ochrane spotrebiteľa a procesným správny poriadok. (bližšie pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo/33/2014).

37. Vychádzajúc z ust. § 27 zákona sa na konanie podľa zákona o ochrane spotrebiteľa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, okrem § 20 ods. 3 písm. e) až h) a § 21 a § 26a, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Žalobca bol sankcionovaný podľa ust. § 24 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý upravuje sankcie, nie priestupky (tie sú upravené v ust. § 23 zákona a na tie sa vzťahuje zákon o priestupkoch). Správny poriadok vo svojej tretej časti upravuje priebeh konania a vo svojom ustanovení § 21 upravuje samotné ústne pojednávanie. Z uvedeného tak vyplýva, že v predmetnej veci nie je dôvodné postupovať podľa trestnoprávnej úpravy, keďže procesný predpis - správny poriadok výslovne priebeh konania upravuje (vráťanie ústneho pojednávania).

38. V tejto súvislosti poukazuje kasačný súd na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Asan/2/2016 publikované v zbierke stanovísk a rozhodnutí NS a súdov SR 4/2018 pod č. 41 podľa ktorého I. výroku „nariadenie ústneho pojednávania správnymi orgánmi vo veciach správnych deliktov je len fakultatívne. V rámci tejto kategórie správnych deliktov sa zásada ústnosti neuplatňuje a to spolu so zásadou verejnosti a bezprostrednosti. V zmysle správneho poriadku nariadenie ústneho pojednávania je ponechané na správnej úvahe správneho orgánu a jeho správna úvaha závisí od skutkových okolností v danej veci. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že zákon o priestupkoch upravil inštitút ústneho pojednávania v priestupkových veciach kogentným spôsobom.

39. Navyše, správny súd v rámci súdneho prieskumu rozhodnutia orgánu verejnej správy prihliada len na tie vady, ktoré by mohli mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia, na vady, ktoré nie sú žalobcovi na ujmu, súd neprihliada. Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka (k tomu pozri bližšie R 122/2003).

40. Vychádzajúc z uvedeného mal kasačný súd za to, že pokiaľ krajský súd žalobou napadnuté rozhodnutia zrušil a to jedine z dôvodu, že správne orgány nenariadili ústne pojednávanie, vec nesprávne právne posúdil a taktiež postupoval v rozpore s rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu, na ktorú poukazoval žalovaný v kasačnej sťažnosti, preto kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu poukazom na ust. § 462 ods. 1 S.s.p. z vyššie uvádzaných dôvodov zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

41. V ďalšom konaní krajský súd preskúma zákonnosť žalobou napadnutých rozhodnutí s prihliadnutím na právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí a vo veci opätovne rozhodne. Krajský súd súčasne rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania v súlade s ust. § 467 ods. 3 S.s.p.

42. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.